

Sarajevo, 12.10.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
05.10.2020. - 09.10.2020.

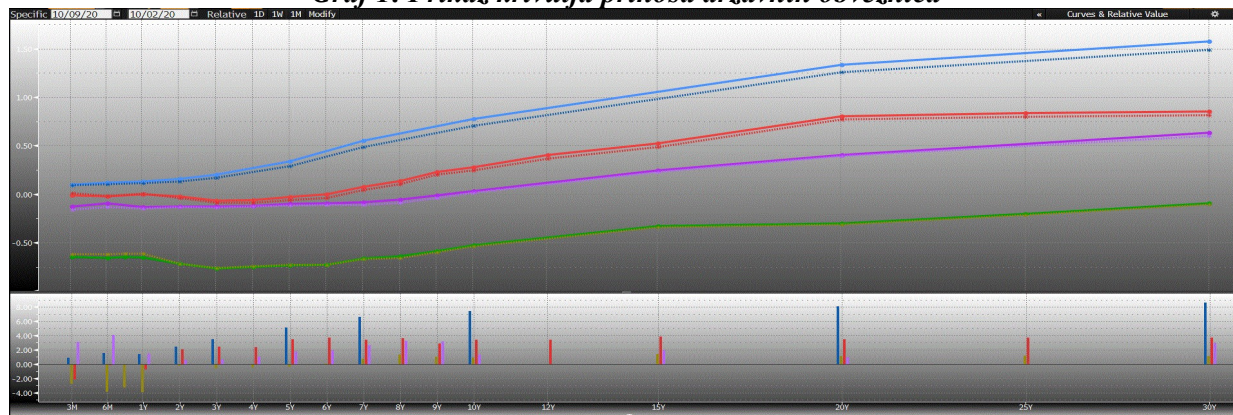
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	2.10.20	-	9.10.20	2.10.20	-	9.10.20	2.10.20	-	9.10.20	2.10.20	-	9.10.20
2 godine	-0,69	-	-0,71	↘	0,13	-	0,15	↗	-0,04	-	-0,02	↗
5 godina	-0,73	-	-0,73	→	0,29	-	0,34	↗	-0,06	-	-0,03	↗
10 godina	-0,54	-	-0,53	↗	0,70	-	0,77	↗	0,25	-	0,28	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	2.10.20	-	9.10.20
3 mjeseca	-0,582	-	-0,618
6 mjeseci	-0,619	-	-0,658
1 godina	-0,595	-	-0,634

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 09.10.2020. godine (pune linije) i 02.10.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone, iako su tijekom tjedna bilježili volatilna kretanja, na tjednoj razini nisu zabilježili bitnije promjene. S druge strane, nastavljen je pad prinosa italijanskih obveznica, koji je iznosio između 5 i 8 baznih bodova, pri čemu je prinos desetogodišnjih obveznica dostigao novu rekordno nisku razinu od 0,724%. Pored italijanskih i prinos na desetogodišnje grčke obveznice je zabilježio rekordno nisku razinu (0,873%). Nakon što su grčke obveznice postale kvalificirane za kupovinu u okviru ECB-ovog programa kupovina obveznica, kao i nakon što je putem grantova EU fonda oporavka Grčkoj dodijeljen iznos od oko 16 milijardi EUR, zabrinutost investitora je smanjena, iako se radi o najzaduženijoj članici ove regije. Također, prinosi španjolskih obveznica su smanjeni između 3 i 5 baznih bodova u odnosu na prethodni tjedan. Protekli tjedan su obilježile vijesti o povećanju broja zaraženih koronavirusom širom regije, dok je u pojedinim članicama zabilježen rekordan dnevni rast istih. Usljed neizvjesnosti o mogućim budućim restrikcijama i učincima na gospodarski rast, potražnja za državnim obveznicama u promatranom razdoblju je bila izražena. Prema pokazateljima s tržišta novca, višak likvidnosti koji je prisutan u eurozoni nastavlja da bilježi rast, nakon što je ECB ubrizgala dodatna

sredstva putem TLTRO kreditiranja banaka. Zaključno sa 2. listopada višak likvidnosti je dostigao 3,16 bilijuna EUR.

Prema objavljenom zapisniku s rujanske sjednice ECB, zvaničnici ove institucije su bili ubjeđeni da bi ekonomski rast u trećem tromjesečju mogao biti bolji nego što su ranije očekivali, ali da su, s druge strane, inflatorna očekivanja bila previše optimistična. Navedeno je i da bi brzina aprecijacije eura, umjesto same razine tečaja, mogla da postane izvor zabrinutosti. Članica IV ECB gđa Schnabel je izjavila da ECB prati da li će povećani omjer nekvalitetnih kredita, kao rezultat pandemije, utjecati na sprečavanje kreditiranja. Dalje je navela da ECB prati znakove potencijalnoga kreditnog kraha jer se banke suočavaju sa smanjenim profitima, te se pripremaju za val neplaćenih kredita nakon što isteknu šeme podrške koje su uvele vlade, što je važno pratiti kako bi se vidjelo da li će se navedeno odraziti na pooštavanje kreditnih standarda i na slabije kreditiranje, a što bi, u konačnici moglo da pogorša transmisiju monetarne politike ECB. Zbog navedenog, kao i zbog neizvjesnih izgleda poduzetog spiska čimbenika, od snažnog eura preko povećane stope zaraženih, pa sve do izbora u SAD, zapisnik s posljednje sjednice ECB je pokazao da, iako je na ovoj sjednici monetarna politika ostala nepromijenjena, ostaje opcija fleksibilnosti da se po potrebi poduzmu odgovarajuće akcije.

Španjolska planira da raspodjeli 72 milijarde EUR putem novog trogodišnjeg stimulativnog plana, koji za cilj ima kreiranje 800.000 radnih mjesta. Većina sredstava će biti raspoređena između „zelenih projekata“ i projekata digitalizacije, koji u ukupnom iznosu sudjeluju sa 70%, a navedena sredstva će doći iz europskih fondova za oporavak.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	LISTOPAD	-9,3	-8,3	-8,0
2.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	RUJAN	50,1	50,4	51,9
3.	Maloprodaja – EZ (G/G)	KOLOVOZ	2,2%	3,7%	-0,1%
4.	Maloprodaja – Italija (G/G)	KOLOVOZ	-	0,8%	-7,1%
5.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	KOLOVOZ	-3,8%	-2,2%	-6,9%
6.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	KOLOVOZ	-8,7%	-9,6%	-10,0%
7.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	KOLOVOZ	-5,7%	-6,2%	-8,4%
8.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	KOLOVOZ	-5,9%	-5,7%	-6,2%
9.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	KOLOVOZ	-6,4%	-0,3%	-8,3%
10.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	KOLOVOZ	-	-2,4%	-6,2%
11.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	KOLOVOZ	-	-4,6%	14,3%
12.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	KOLOVOZ	-	-9,9%	-6,6%
13.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	KOLOVOZ	-5,5%	-7,0%	-8,7%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	KOLOVOZ	-	-4,0%	-5,2%
15.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	KOLOVOZ	16,0	12,8	19,2
16.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	KOLOVOZ	-	-7,71	-7,04
17.	Stopa inflacije – Nizozemska	RUJAN	-	1,0%	0,3%
18.	Stopa inflacije – Irska	RUJAN	-	-1,2%	-1,1%
19.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	SRPANJ	-	16,8%	18,0%

SAD

Protekli tjedan u SAD je i dalje bio pod utjecajima pregovora oko nastavka fiskalnih stimulansa. Početkom tjedna Pelosi i Mnuchin su pokušavali da dogovore pregovore oko fiskalnih stimulansa, dok je predsjednik Feda Powell ukazao na to da bi nedovoljno podrške vodilo slabom oporavku, kreirajući nepotrebne teškoće za biznise i kućanstva. Usprkos ovakvim izjavama, koje su iznijete početkom tjedna, predsjednik Trump je otkazao pregovore o fiskalnim stimulansima. Kroz nekoliko konfliktnih poruka koje je objavio putem Twittera, Trump je istaknuo da ekonomija stoji veoma dobro te da se vraća ka rekordnim brojkama, sugerirajući da dodatna podrška nije potrebna. Također, istaknuo je da „odmah nakon što pobijedi na izborima, bit će usvojen Glavni stimulativni zakon fokusiran na vrijedne Amerikance i male biznise“. Međutim, već krajem tjedna Bijela kuća je predložila najveću do sada ponudu za podršku ekonomiji vrijednu 1,8 bilijuna dolara, što je skoro duplo više u odnosu na ono što je

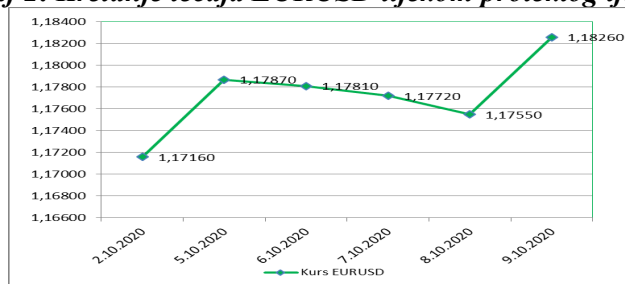
administracija ranije predlagala, kada su pregovori počeli krajem ljeta. Međutim, Pelosi je ovu ponudu odbila smatrajući da su ove odluke izraz vlastitoga nahođenja predsjednika, umjesto da retoriku usmjeri ka poštovanju radnika, uništavanju virusa i “stavljanju novca u džepove radnika”. Nakon toga, administracija predsjednika Trumpa je u nedjelju istaknula da će i dalje nastaviti da radi na velikom dijelu legislative s liderima demokrata, te su pozvali Kongres da oslobodi 135 milijardi dolara namijenjenih za male biznise, a koji nisu utrošeni kroz program pomoći.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI uslužni sektor F RUJAN	54,6	54,6	55,0
2.	PMI kompozitni indeks F RUJAN	54,4	54,3	54,6
3.	ISM uslužni sektor RUJAN	56,2	57,8	56,9
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 2. listopada	-	4,6%	-4,8%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 3. listopada	820.000	840.000	849.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 26. rujna	11.400.000	10.976.000	11.979.000
7.	Bloomberg povjerenje potrošača 4. listopada	-	48,0	49,3

USD je deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD zabilježio rast s razine od 1,17160 na razinu od 1,18260.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan je u Velikoj Britaniji obilježen izjavama o nastavku podrške ekonomiji koja je ugrožena pandemijom, kao i očekivanjima rezultata pregovora između Velike Britanije i SAD.

Početkom tjedna ministar financija Sunak je ukazao na to da će štiti javne financije od naglog trošenja, s obzirom na to da se Velika Britanija nalazi na putu da zabilježi najveći proračunski deficit od Drugog svjetskog rata. Proračun je snažno pogođen povećanom potrošnjom od oko 200 milijardi GBP, kao i padom poreznih prihoda nakon što je ekonomija u drugom tromjesečju zabilježila kontrakciju od 20%. Krajem tjedna Sunak je najavio najnoviji program za sprečavanje vala nezaposlenosti. Za program, koji će vjerojatno koštati milijarde funti u narednih šest mjeseci, koliko će nova šema podrške trajati, Sunak je istaknuo da će Vlada platiti do 2/3 plaće svakom zaposlenom, maksimalnih 2.100 funti mjesečno, ukoliko rade za kompanije koje su prisiljene da privremeno budu zatvorene. Ova najava predstavlja produženje programa Vlade za podršku zaposlenja koji u ovom mjesecu završava.

Pregovarači Velike Britanije i EU su obnovili uvjerenja da će biti u mogućnosti da intenziviraju pregovore u posljednjem tjednu listopada, kada će se sastati na samitu u Briselu. Diplomatski izvori ističu da je sastanak između pregovarača Velike Britanije Frosta i EU Barniera, koji je održan prošlog petka u Londonu, bio pozitivan, dok bi se pregovarački timovi u ovom tjednu ponovo trebali pokrenuti.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI uslužni sektor F RUJAN	55,1	56,1	58,8
2.	PMI kompozitni indeks F RUJAN	55,7	56,5	59,1
3.	PMI građevinski sektor F RUJAN	54,0	56,8	54,6
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) KOLOVOZ	-4,7%	-6,4%	-7,4%

5.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	KOLOVOZ	-5,9%	-8,4%	-10,1%
6.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	KOLOVOZ	-9,100	-9,010	-7,869

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,90556 na razinu od 0,90678, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2935 na razinu od 1,3036.

JAPAN

BoJ je u tromjesečnom izvješću povećala ekonomske izgleda za 8 od ukupno 9 regija, ali i navela da se oporavak od pandemije „polako“ nastavlja. Samo se za ostrvo Šikoku, gdje je zabilježen nagli ekonomski pad početkom ove godine, navodi da oporavak nije započeo. Za regiju Tokija je navedeno da se ekonomija počela poboljšavati, ali da se i dalje nalazi „u ozbiljnoj situaciji“. Sličnim riječima je opisano stanje i u ostalim regijama Japana. Ministarstvo financija Japana je objavilo da su ministarstva u inicijalnom proračunu za sljedeću fiskalnu godinu tražila rekordnih 997 milijardi USD, najviše pod utjecajem potrebe hitnih koraka koji se poduzimaju s ciljem ograničavanja širenja virusa i ublažavanja učinaka koje je na ekonomiju ostavila pandemija, koja je bila pokretač najdublje zabilježene recesije. Krajem prošlog tjedna su objavljeni podaci o padu potrošnje stanovništva, kao i padu zarada zaposlenih u kolovozu. Pored toga, objavljen je i podatak da je u pet mjeseci zaključno s kolovozom stopa štednje iznosila 44% izvora prihoda, dok je taj odnos u istom razdoblju prethodne godine iznosio 33%. Slaba potrošnja kao i zarade dodatno ukazuju na izazove s kojima se novi premijer Suga suočava dok pokušava da oporavi ekonomiju. Administracija premijera je ponovila da će nastaviti da surađuje s BoJ, s ciljem podrške ekonomiji, dok njegova partija navodno trenutačno ne raspravlja o mogućnosti smanjenja poreza na promet. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da neizvjesnost oko ekonomskih i cjenovnih izgleda ostaje „veoma visoka“ kako pandemija nastavlja da loše djeluje na globalni ekonomski rast. Dodao je da ekonomija Japana izlazi iz ozbiljnog pada zabilježenog zbog pandemije i da se vjerojatno kreće ka umjerenom oporavku, pa je još jednom podvukao da je BoJ spremna da održi razinu uvedenih mjera kako bi se olakšalo korporativno financiranje, kao i da se ubrza monetarna podrška ukoliko bude potrebno da se ublaži ekonomski udarac od krize zdravlja. BoJ je, nakon što je nekoliko ostalih svjetskih središnjih banaka ranije već najavilo, objavila da sljedeće godine planira da započne rane eksperimentalne faze uvođenja digitalne valute kako bi bila spremna ukoliko dođe do nagle potražnje za tim.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

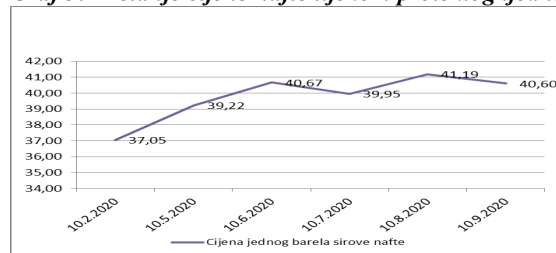
Red. br.	Ekonomske pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks (final.) RUJAN	45,5	46,6	45,2
2.	Koicidirajući indeks (prelim.) KOLOVOZ	79,4	79,4	78,3
3.	Vodeći indeks (prelim.) KOLOVOZ	89,0	88,8	86,7
4.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY) KOLOVOZ	404,0	413,2	137,3
5.	Tekući račun (u milijardama JPY) KOLOVOZ	1.544,6	1.647,5	964,2
6.	Potrošnja stanovništva (G/G) KOLOVOZ	-6,7%	-6,9%	-7,6%
7.	Zarade zaposlenih (G/G) KOLOVOZ	-1,2%	-1,3%	-1,5%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 123,39 na razinu od 124,93. JPY je deprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 105,29 na razinu od 105,62.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 37,05 USD (31,62 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je bilježila postupni rast. Najveći utjecaj na rast cijene nafte imale su vijesti o razvijanju štrajka zaposlenih radnika u naftnoj industriji u Norveškoj, kao i jačanje oluje u Meksičkom zaljevu koja prijeti da preraste u uragan treće kategorije, a što će značiti i zatvaranje nekih postrojenja proizvodnje. Pored toga, na cijenu nafte utjecaj su imala i očekivanja da će stimulativni fiskalni paket u SAD doživjeti napredak, kao i da će se nastaviti stabilna tražnja za naftom. Do kraja tjedna cijena nafte se uglavnom održavala na razini od oko 40 dolara po barelu, čak i nakon što su se pojavile vijesti da su zalihe nafte u SAD povećane. Značajan utjecaj na održavanje cijene nafte imaju usmjerenja investitora na oluju koja se razvija u Meksičkom zaljevu. Podatci o stanju zaliha nafte su pokazali da je u prethodnom tjednu došlo do rasta zaliha nafte u SAD za 501.000 barela u odnosu na tjedan ranije. Tijekom trgovanja u četvrtak, pod utjecajem jačanja oluje u Meksičkom zaljevu, pojedina postrojenja su zatvorena, što je dalo određeni poticaj rastu cijene nafte. Ove vijesti su do kraja tjedna utjecale da se cijena održi na razini preko 40 dolara po barelu. OPEC očekuje da će tražnja za naftom nastaviti da raste u naredne dvije dekade. Istraživački tim ove udruge očekuje da bi godišnji rast tražnje sa sadašnjih 90,7 milijuna barela dnevno mogao biti povećan na 109,3 milijuna barela dnevno u 2040. godini, nakon čega se očekuje petogodišnja stagnacija. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,60 USD (34,33 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je povećana za 9,58%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

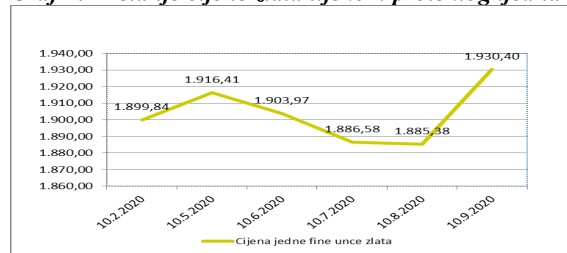

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.899,84 USD (1.621,58 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je bila prilično volatilna, te je na kraju tjedna zabilježila oštar rast. Cijena zlata je do petka uglavnom bila pod utjecajem iščekivanja investitora oko fiskalnih stimulansa u SAD kao i praćenja trenda dolara. Pojedini analitičari su iznijeli stavove da se cijena zlata trenutačno nalazi u fazi konsolidacije. Istaknuto je da je cijena do sada bila elastična u odnosu na neke fundamentalne pokazatelje, dok su i neki od ključnih čimbenika utjecaja na cijenu zlata, poput kamatnih stopa, također u fazi konsolidacije. Ipak, pojačane neizvjesnosti krajem tjedna, kako zbog jačanja pandemije tako i zbog neizvjesnosti oko fiskalnih stimulansa u SAD, utjecale su na to da cijena zlata ponovo probije razinu od 1.900 dolara po unci. Također, pojedini analitičari smatraju da će tržište zlata vjerojatno biti suočeno s aktivnim trgovanjem investitora, jer je ovo tržište pod snažim utjecajima ekonomskih stimulansa, više nego bilo koje drugo tržište. Realnost je da će središnje banke širom svijeta nastaviti da povećavaju likvidnost na tržištu, što znači da će tržište zlata i dalje biti favorizirano, pod utjecajem rasta „fiat novca“.

Tehničke analize pojedinih analitičara ukazuju na to da bi rast cijene zlata preko razine od 1.935 značio dalji rast ka 1.984 dolara, a nakon toga bi se mogao očekivati rast preko 2.000 dolara po unci. S druge strane, pad cijene ispod 1.817 dolara bi značio dalji pad cijene ka 1.778 dolara po unci. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.930,40 USD (1.632,34 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 1,61%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.